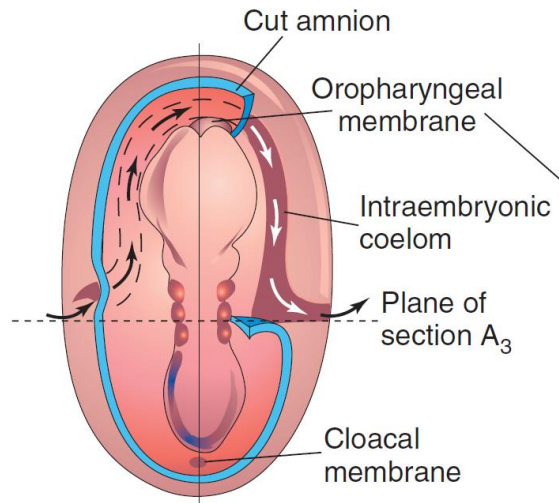

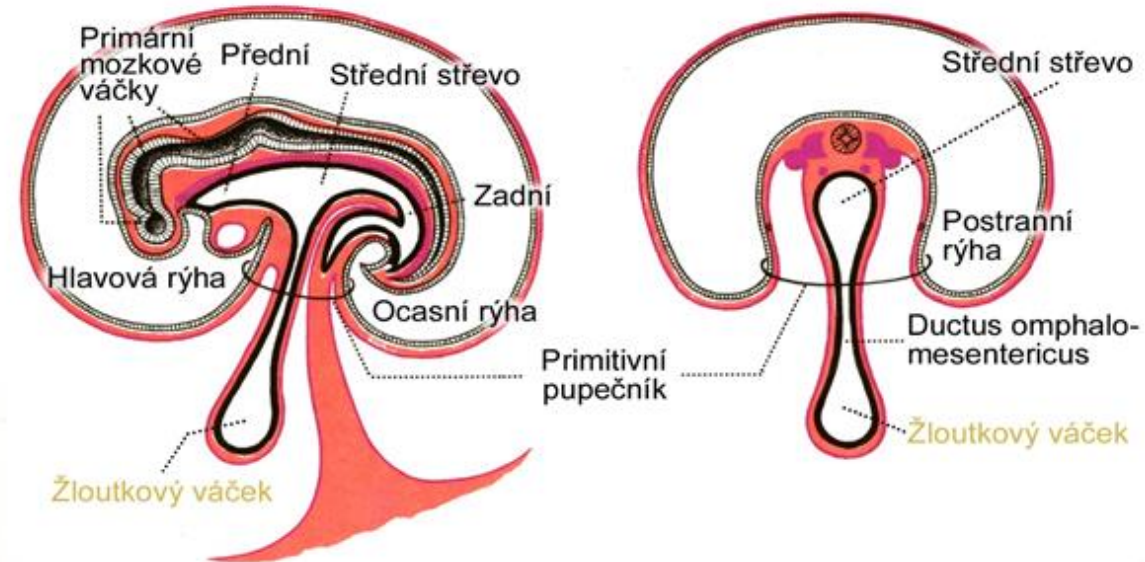
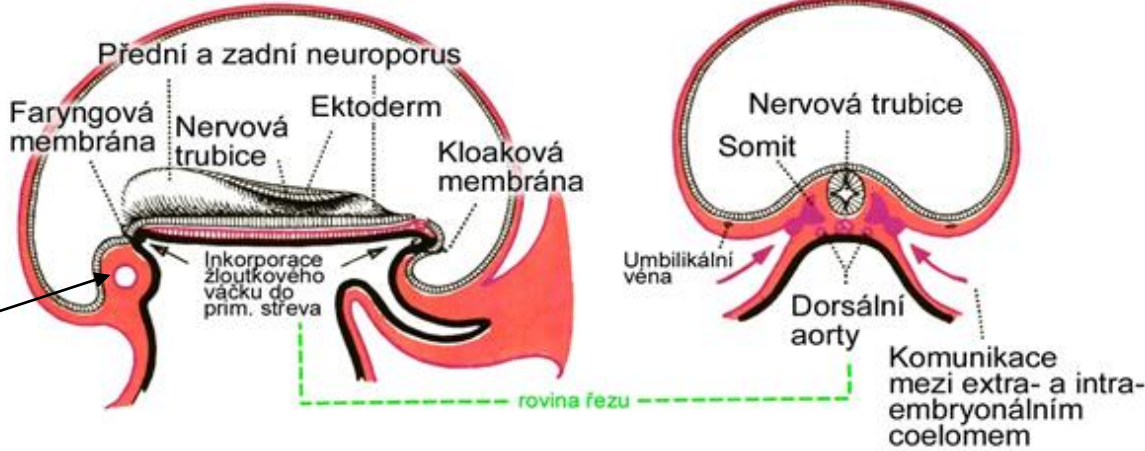
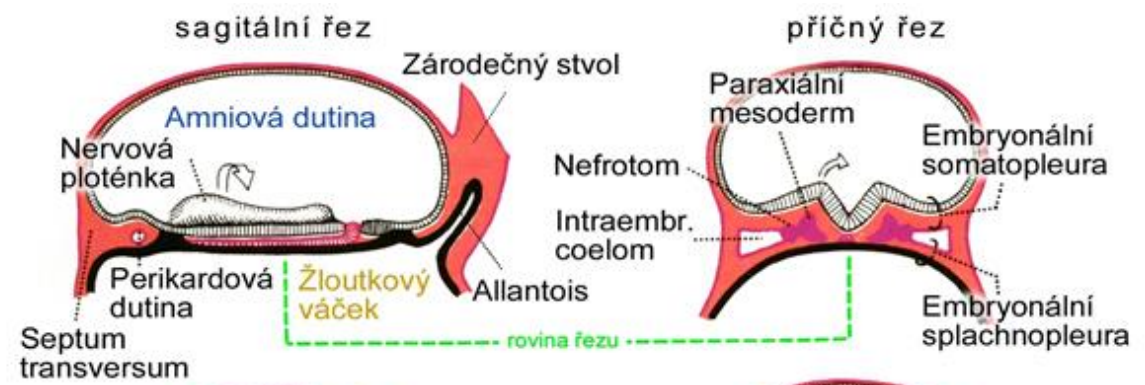
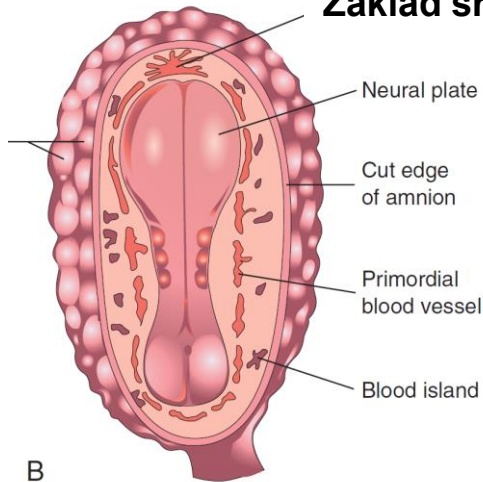
Obecná embryologie II

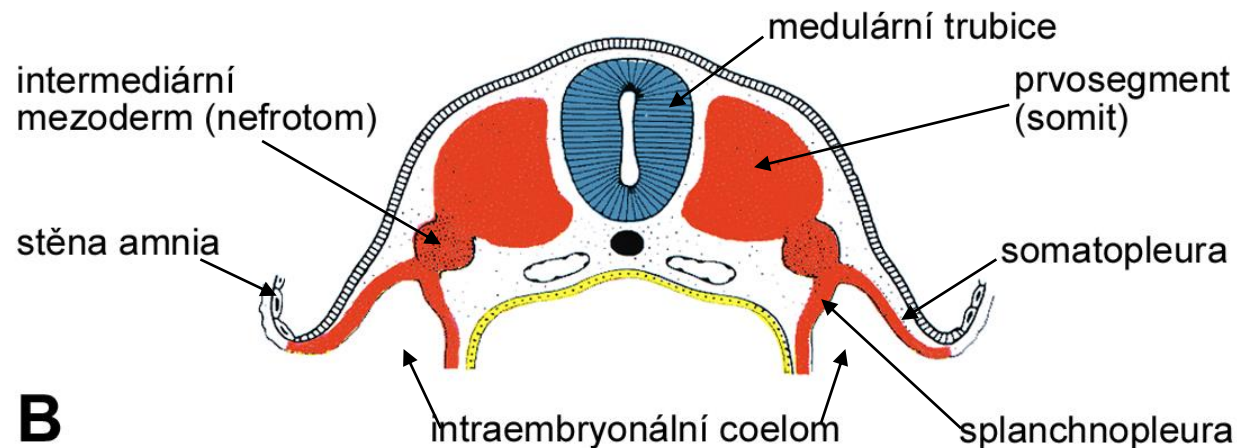
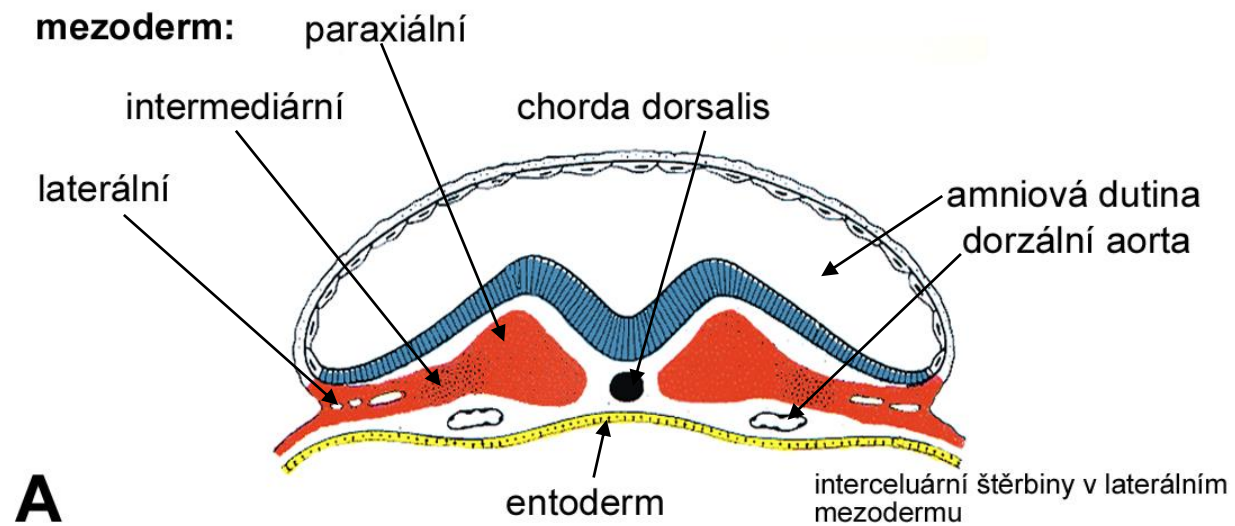
- Flexe embrya (4. týden vývoje)
- Diferenciace intraembryonálního mezodermu
- Vývoj extraembryonálních struktur - extraembryonální mezoderm, extraembryonální coelom, žloutkový váček, plodové obaly: amnion a chorion.
- Vývoj placenty. Anomálie placenty a pupečníku.

- Vícečetná těhotenství – uspořádání plodových obalů
- Délka těhotenství, výpočet termínu porodu, Haaseho pravidlo.
- Uložení plodu v děloze – *situs*, *positio*, *praesentatio*, *habitus*
- Znaky zralého plodu.

Flexe zárodku

Základ srdce

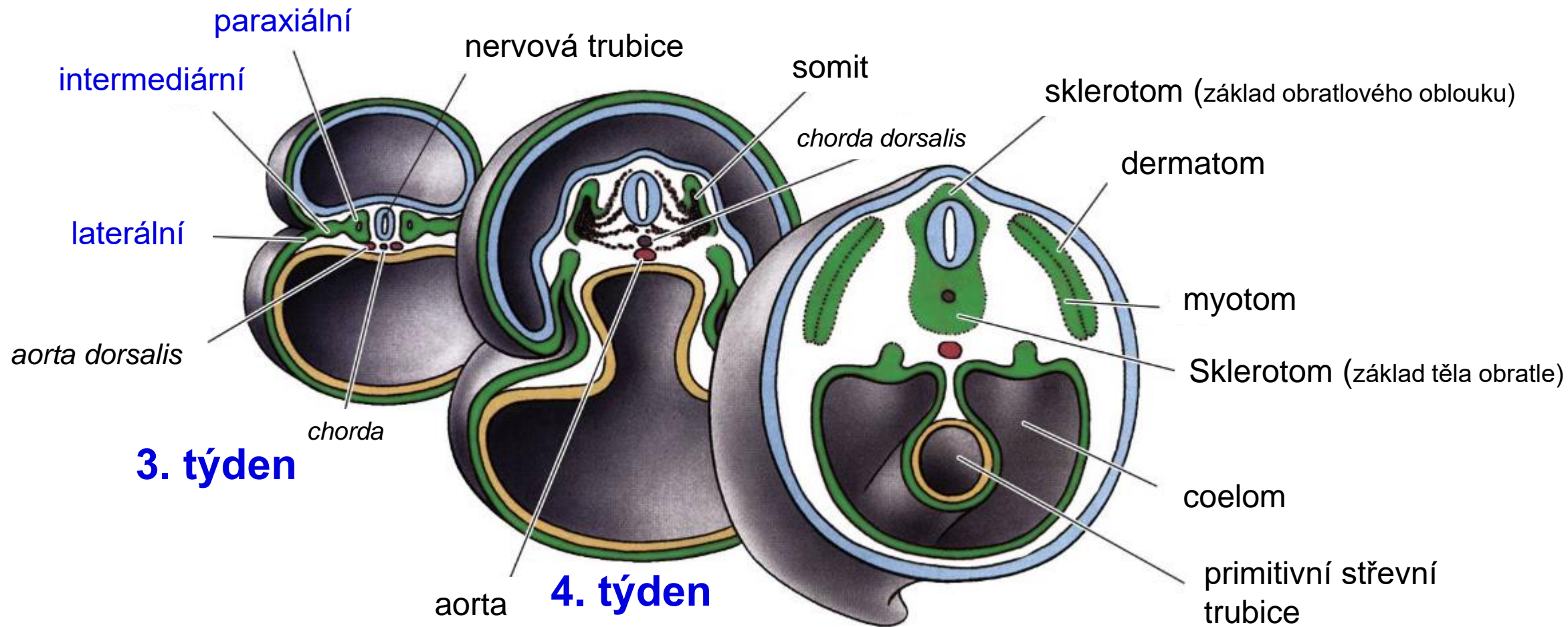

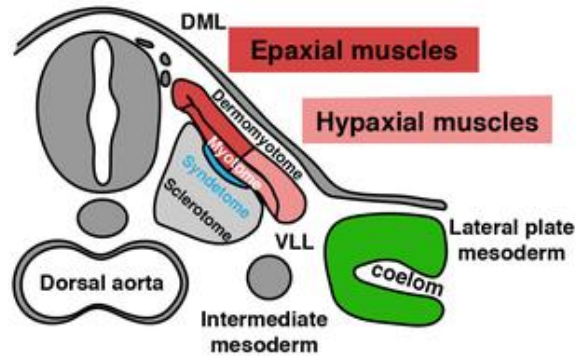
Diferenciace mezodermu

- **laterální mezoderm** - zachovává si podobu listu
- mezoderm po stranách chordy zmohtutní v ploténku = tzv. **paraaxiální mezoderm**
- mezi oběma oddíly mezodermu = **intermediární mezoderm (nefrotomy)**

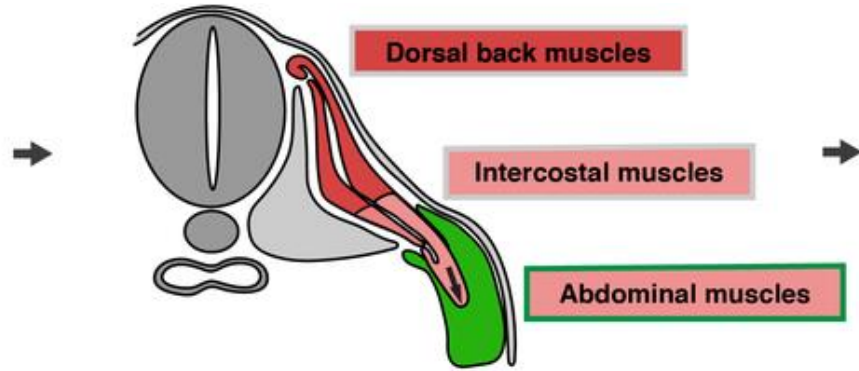
Diferenciace intraembryonálního mesodermu

Diferenciace intraembryonálního mesodermu

A

B

C

- Epaxial (primaxial); Somite-derived MCT
- Hypaxial (primaxial); Somite-derived MCT
- Hypaxial (abaxial); Lateral plate-derived MCT

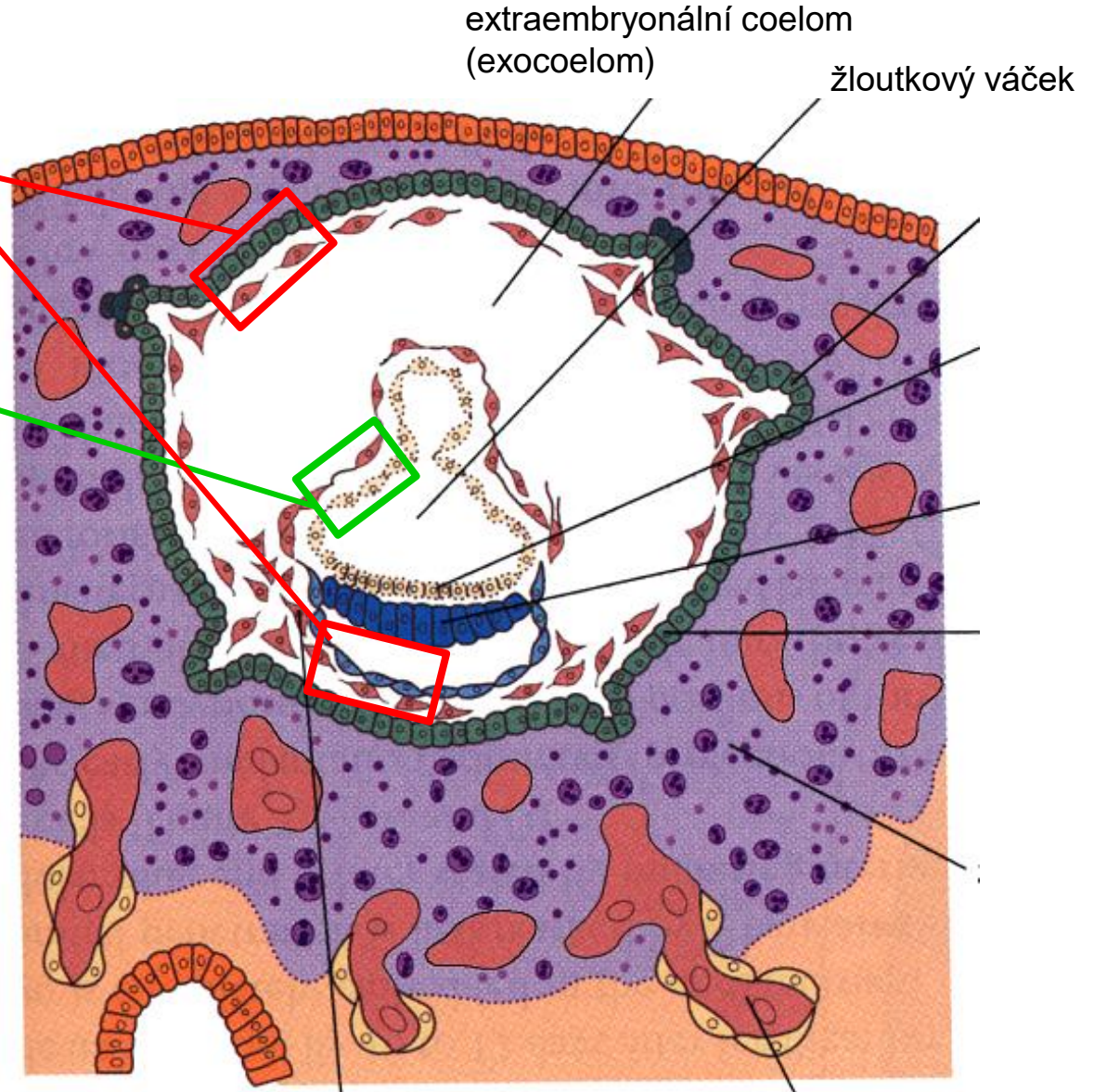
Extraembryonální mezoderm

parietální =
extraembryon. somatopleura
+ trofoblast → chorion
+ amniový ektoderm → amnion

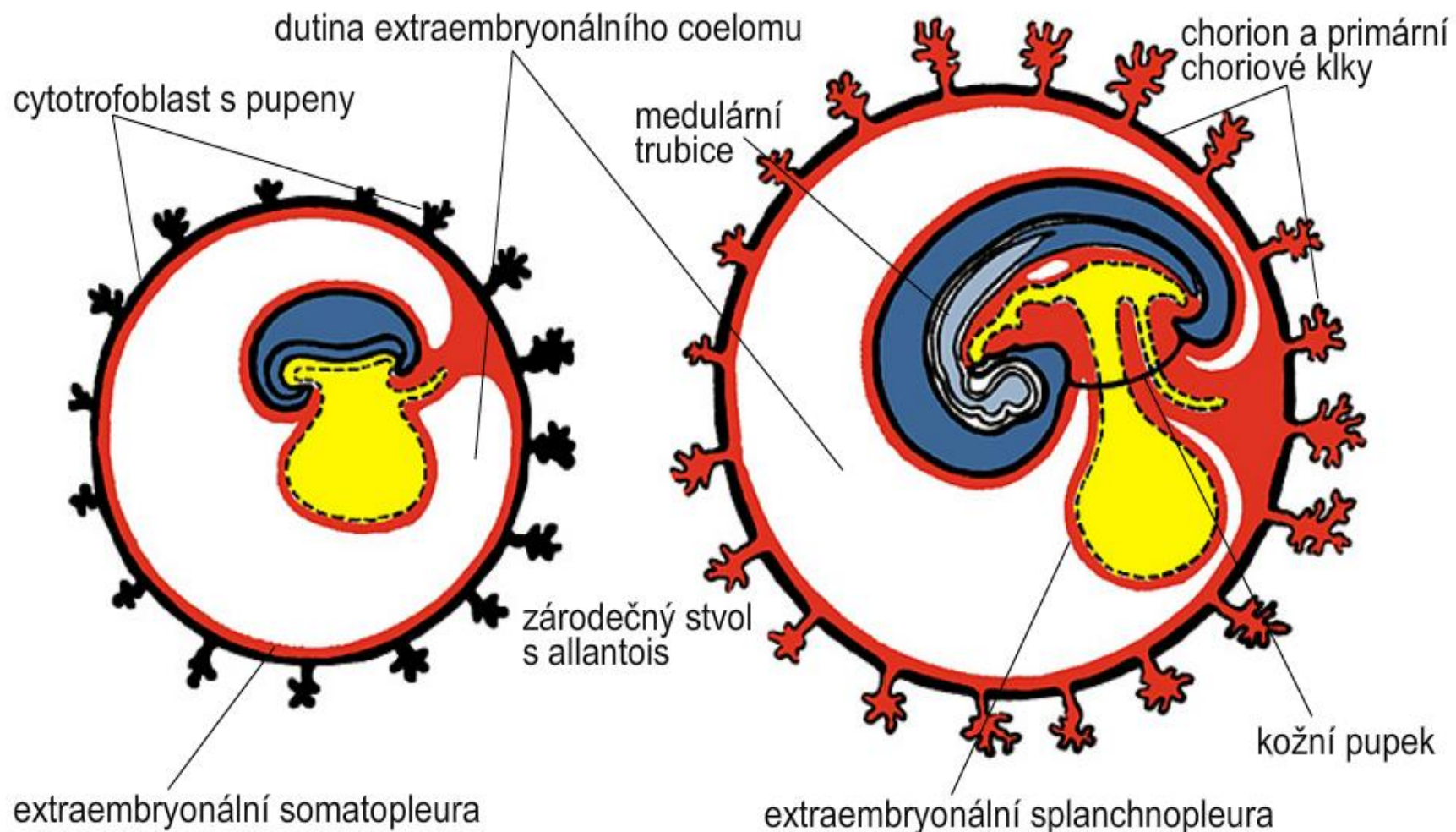
viscerální =
extraembryon. splanchnopleura
+ extraembryonální entoderm →
žloutkový váček

choriové klky

- **primární** – cytotrofoblastické pupeny (10. den) obklopené syncytiotrofoblastem
- **sekundární** - s extraembryonálním mesodermem (12-13 dní)
- **terciární** – vaskularizovaný extraembryonální mesoderm (17-18 dní)

Žloutkový váček, amniový váček, plodové obaly - amnion, chorion

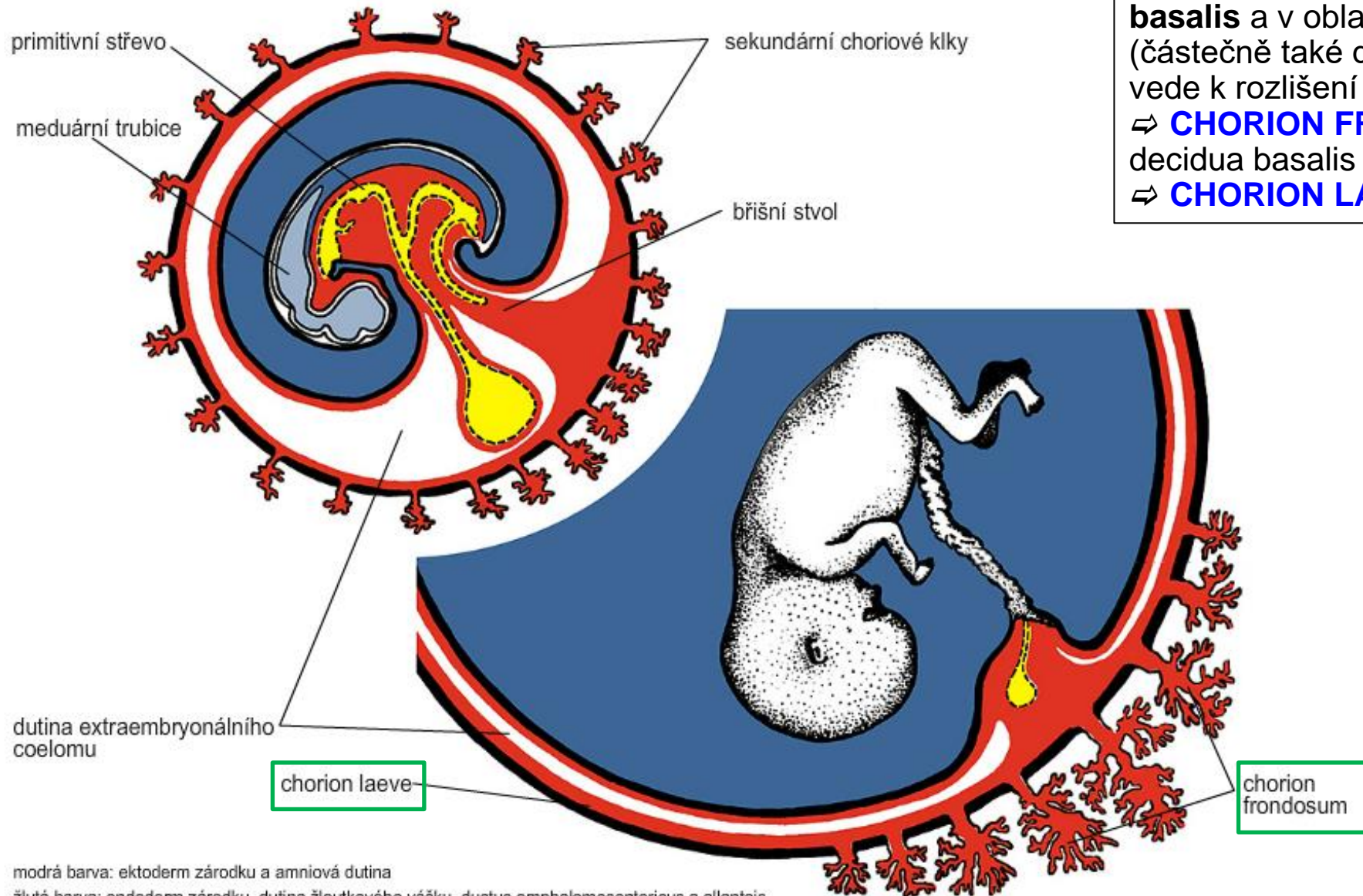

modrá barva: ektoderm zárodku a amniová dutina

žlutá barva: endoderm zárodku, dutina žloutkového váčku, ductus omphalomesentericus a allantois

červená barva: extraembryonální mezoderm

Vývoj plodových obalů

Rozdílný růst klků: v oblasti **decidua basalis** a v oblasti **decidua capsularis** (částečně také decidua marginalis) vede k rozlišení ve 2 základní oddíly:
⇒ **CHORION FRONDOSUM** (proti decidua basalis – s klky)
⇒ **CHORION LAEVE** (hladké, bez klků)

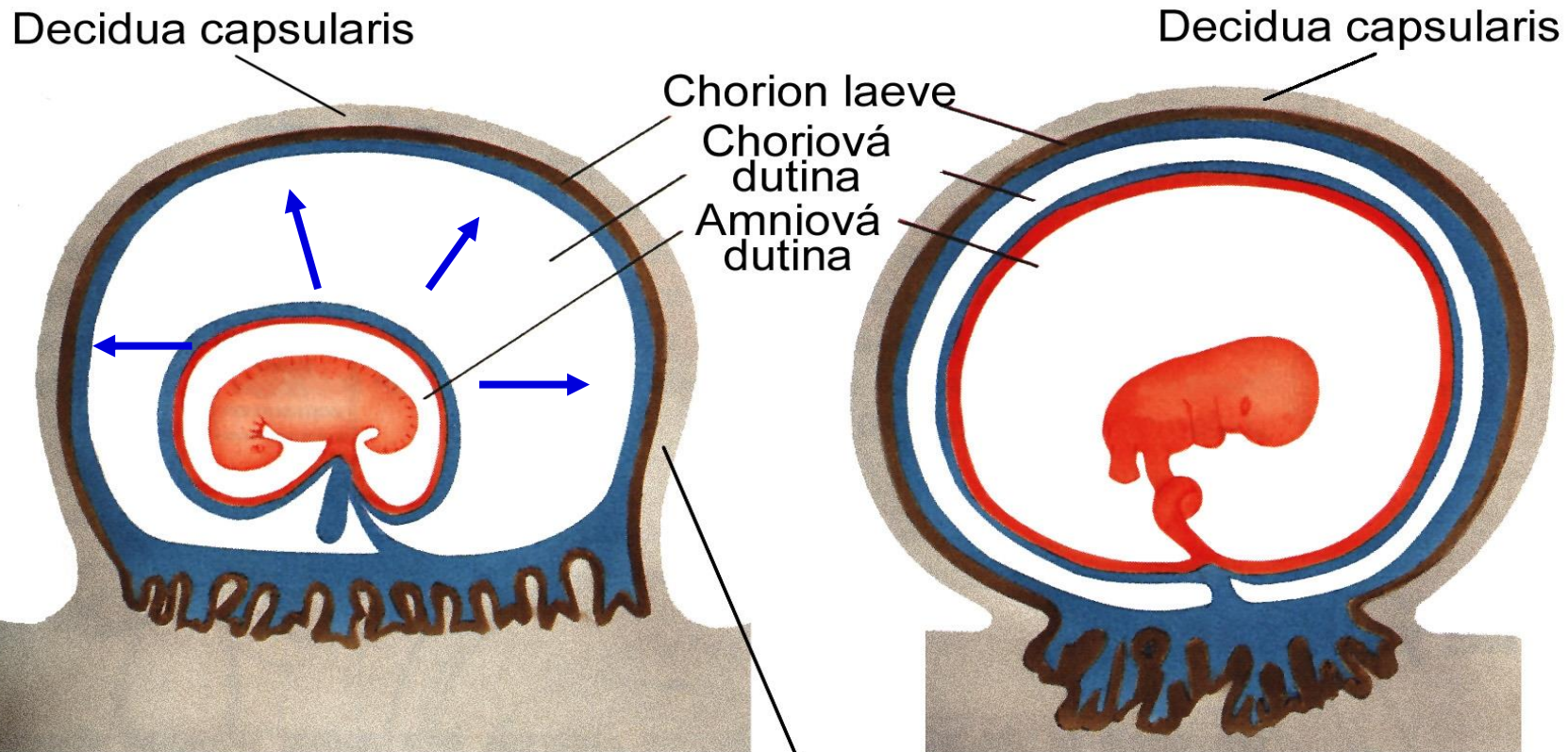
modrá barva: ektoderm zárodku a amniotická dutina
žlutá barva: endoderm zárodku, dutina žlutkového vaku, ductus omphalomesentericus a allantois
červená barva: extraembryonální mezoderm

CHORION = trofoblast + extraembryonální mezoderm

AMNION = extraembryonální mezoderm + amniový ektoderm

RŮST AMNIOVÉ A CHORIOVÉ DUTINY

4 týdenní embryo

8 týdenní embryo

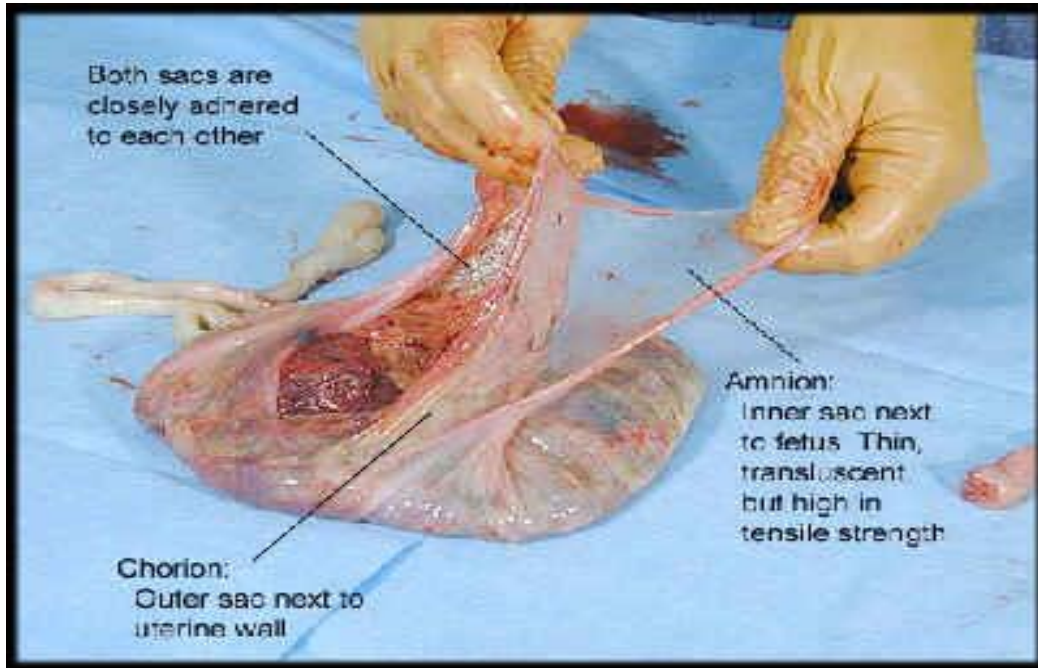
Decidua marginalis

decidua

- basalis
- capsularis
- marginalis
- parietalis

Lidská placenta

- **discoidalis**
- **olliformis**
- **hemochorialis**

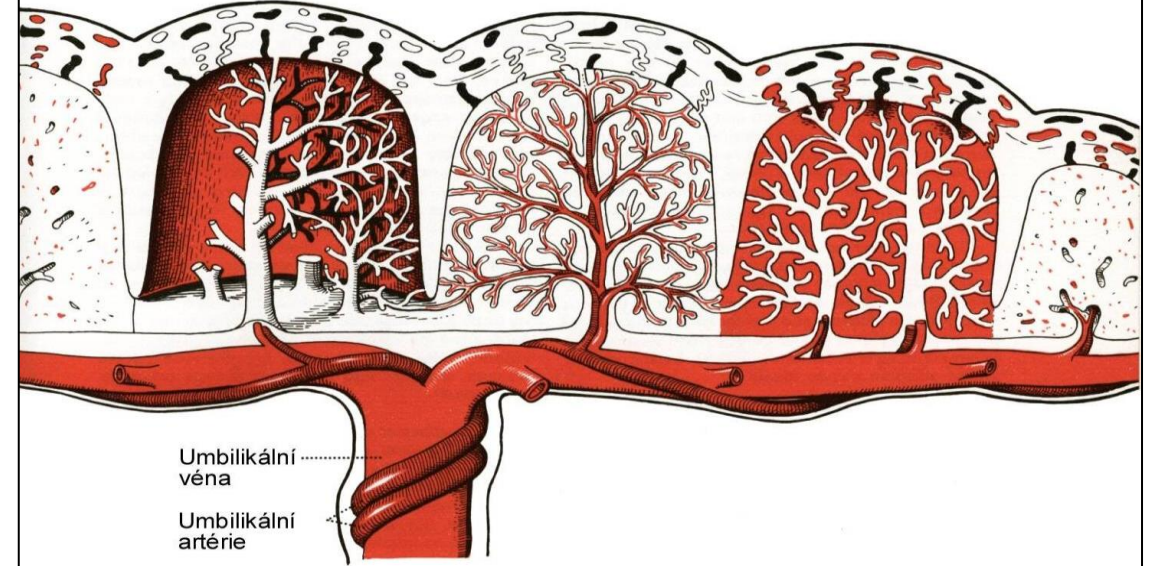
Ø 15 - 25 cm
šířka 2 - 3 cm
hm. 500 - 600 g

DONOŠENÁ PLACENTA

SCHÉMA
USPOŘÁDÁNÍ
PLACENTÁRNÍCH KLKŮ

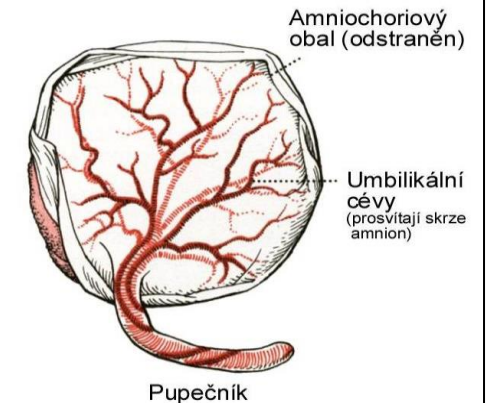
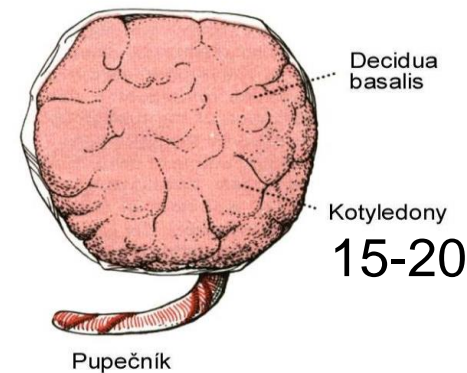
SCHÉMA
FETÁLNÍHO
OBĚHU

SCHÉMA
UTEROPLACEN-
TÁRNÍHO OBĚHU

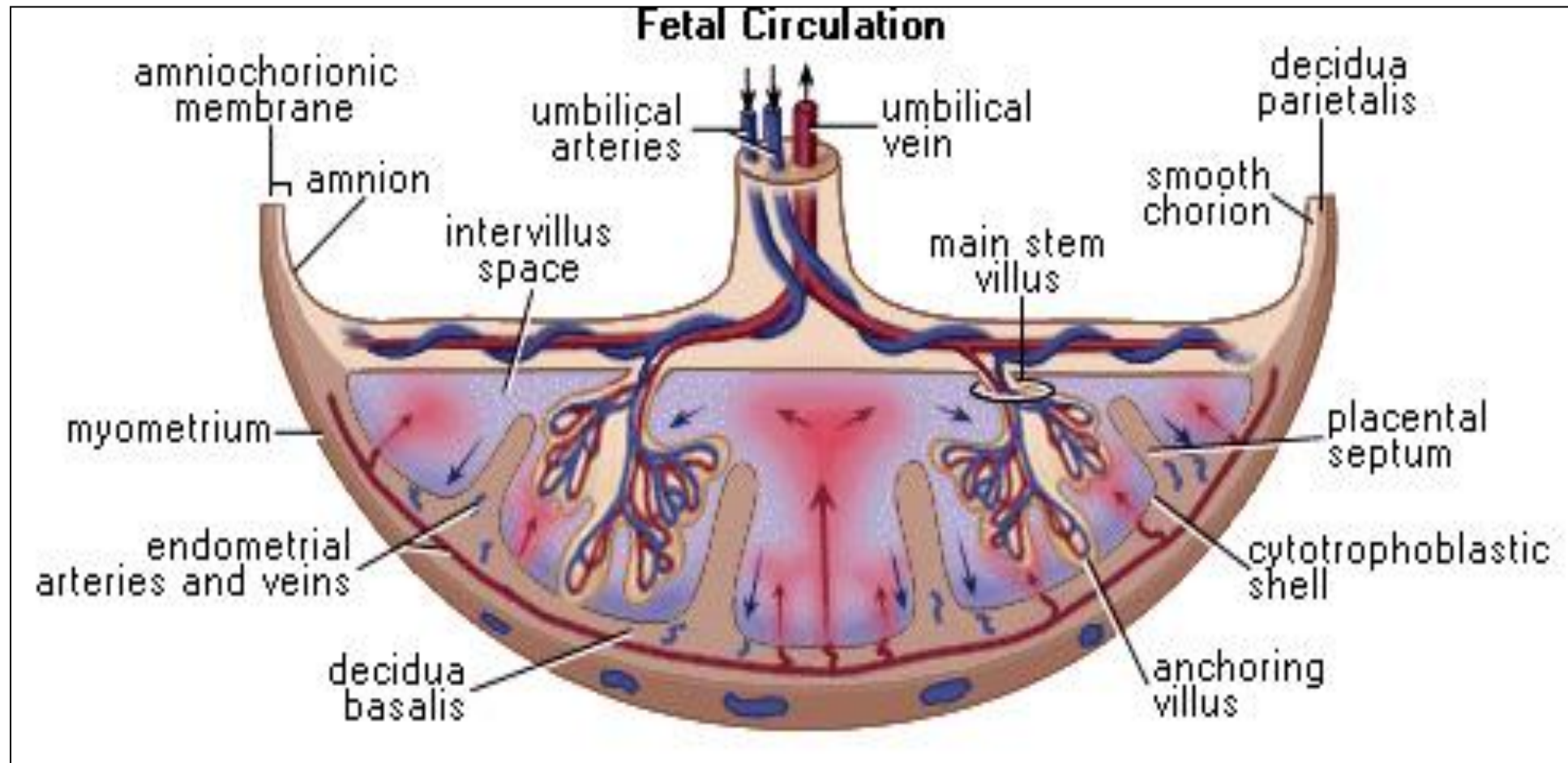
MATERNÁLNÍ POVRCH

FETÁLNÍ POVRCH

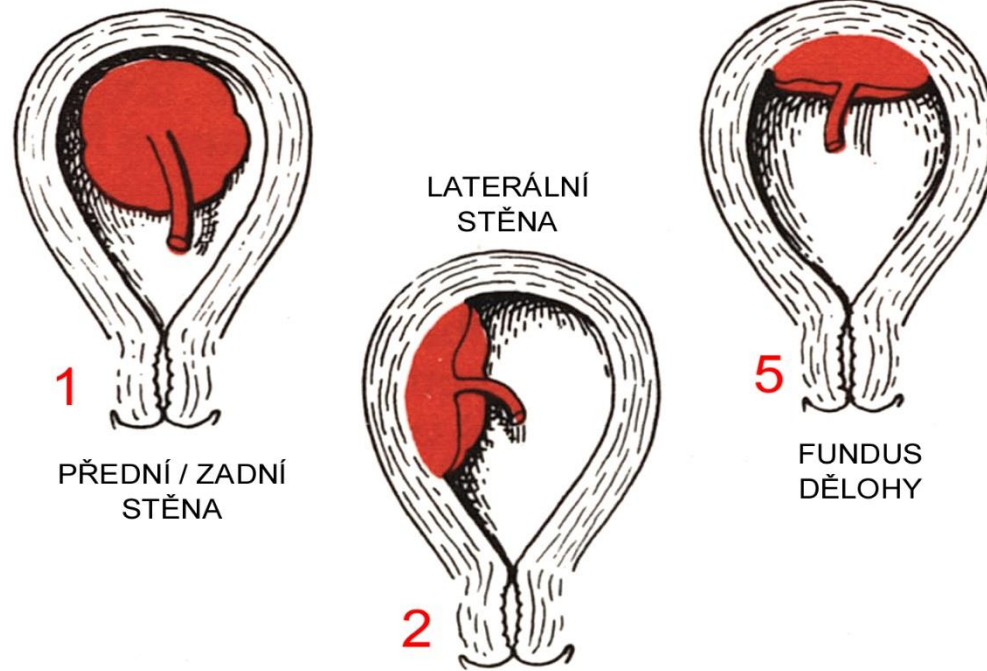
SOUČÁSTI PLACENTY:

- ⇒ **PARS FETALIS PLACENTAE** – choriová ploténka + choriové klky, intervillózní prostor
- ⇒ **PARS MATERNA PLACENTAE** = zona functionalis *deciduae basalis*

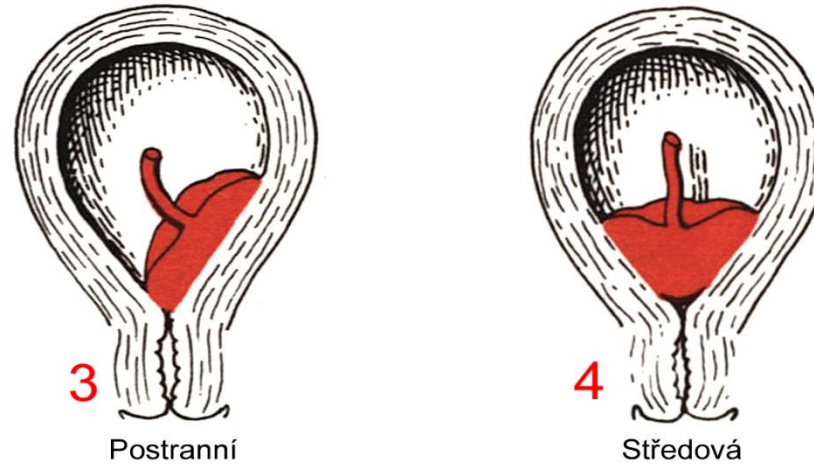

UMÍSTĚNÍ PLACENTY V DĚLOZE (podle četnosti)

fyziologické

nefyziologické

PLACENTA PRAEVIA

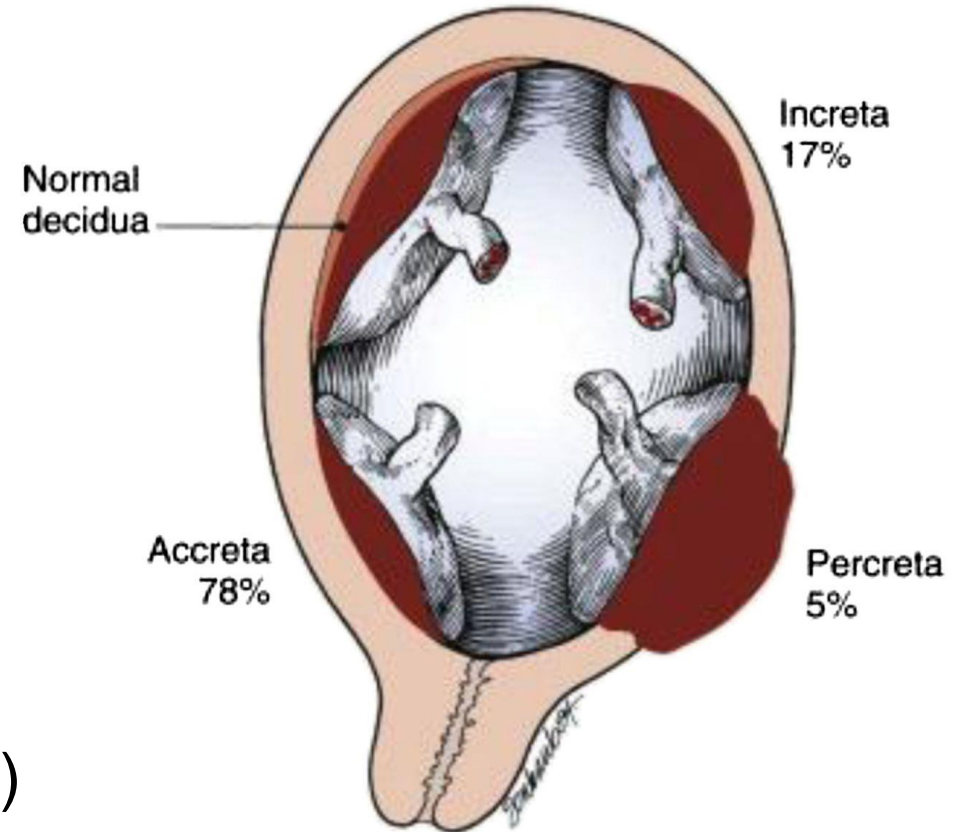
Anomálie placenty

Anomálie choriových klků: (1 :100 těhotenství)

- mola hydatidosa
- chorionepitheliom

Anomálie v uložení:

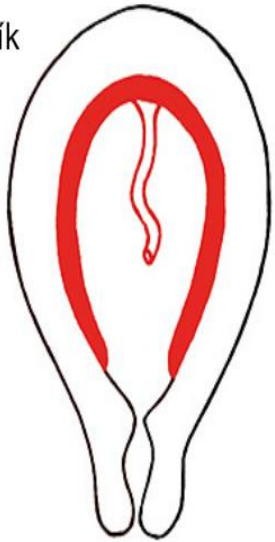
- **placenta praevia** (vcestné lůžko) – krvácení z rodidel v 28. – 29. týdnu
absolutní indikace k CS
- **placenta accreta** (přirostlá k myometriu)
- **placenta increta** (vrostlá do myometria)
- **placenta percreta** (prorostlá skrz myometrium)

Anomálie tvaru placenty

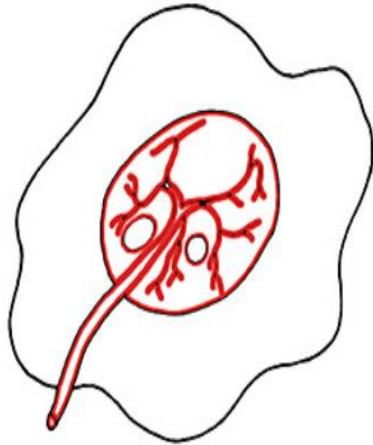
děložní stěna

pupečník

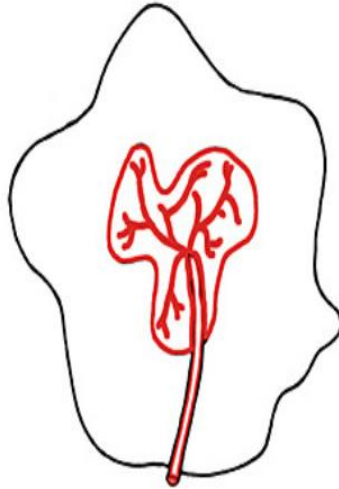

placenta membranacea

fenestrace

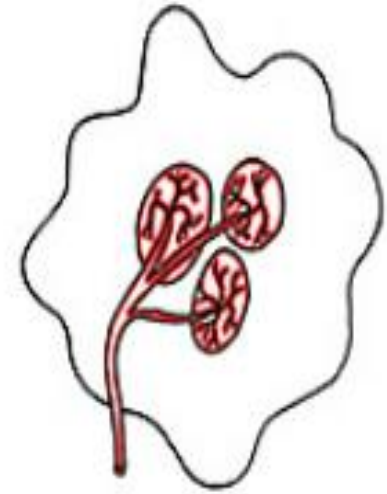
placenta fenestrata

placenta tripartita

placenta duplex

placenta triplex

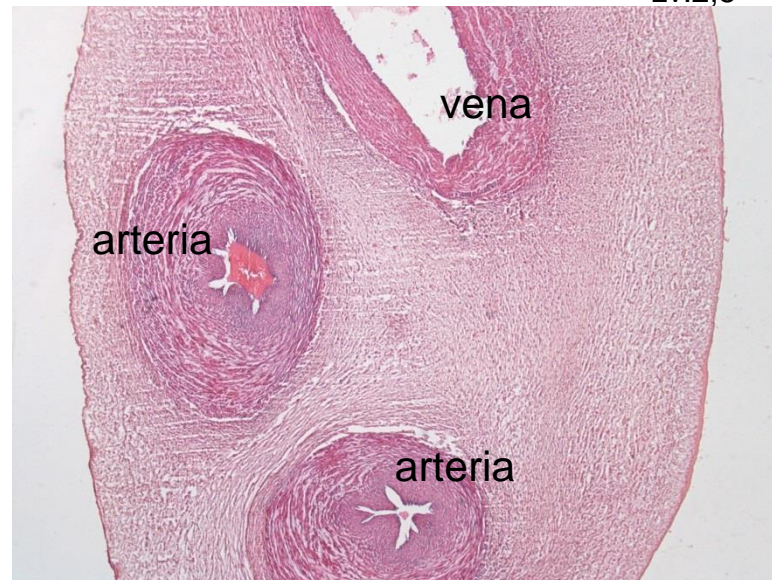
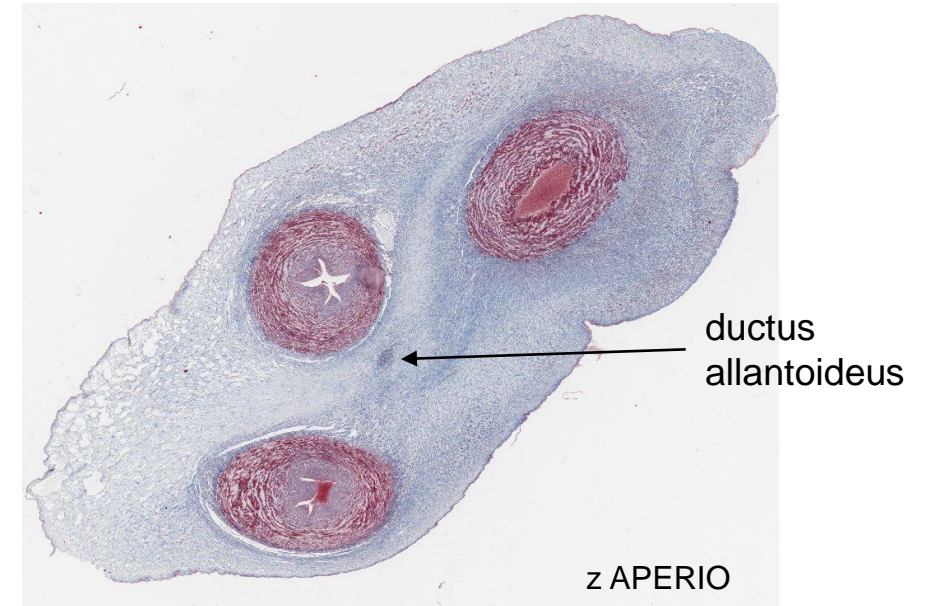
placenta succenturiata

Funiculus umbilicalis (HE, HES, AZAN)

- 50 – 60 cm dlouhý
- 1,5 – 2 cm tlustý
- na povrchu amniový ektoderm
- rosolovité vazivo s v. umbilicalis a aa.umbilicales

zv:2,5

zv:2.5

Anomálie pupečníku

- krátký pupečník (< 40 cm)
- dlouhý pupečník (> 60 cm)
(*nebezpečí strangulace nebo vzniku pravých uzlů*)
- pravé a nepravé uzly
- absence jedné umbilikální arterie (*hypotrofický plod*)

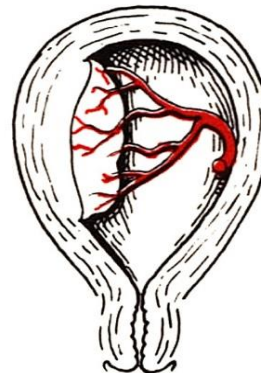
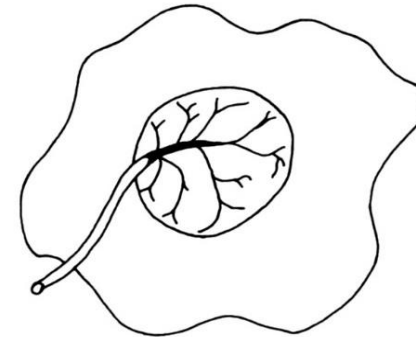
Pravý uzel

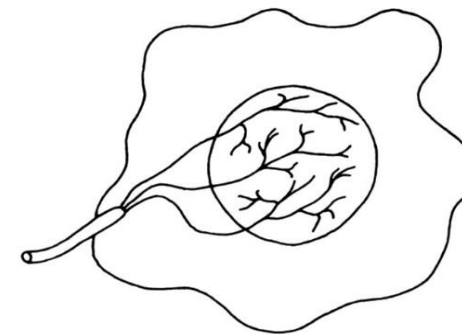
Nepravý uzel

Insertio marginalis

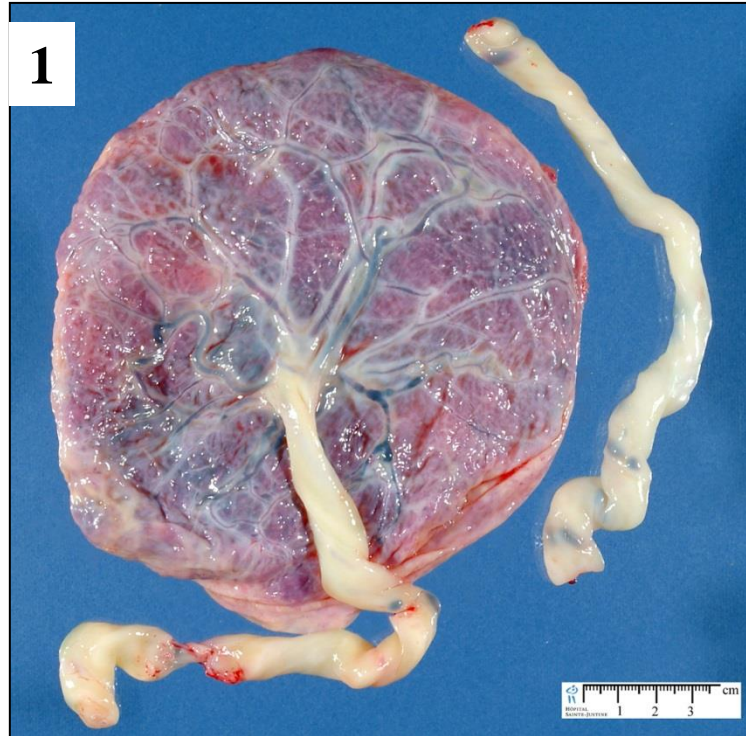

Insertio velamentosa
(placenta velamentosa)

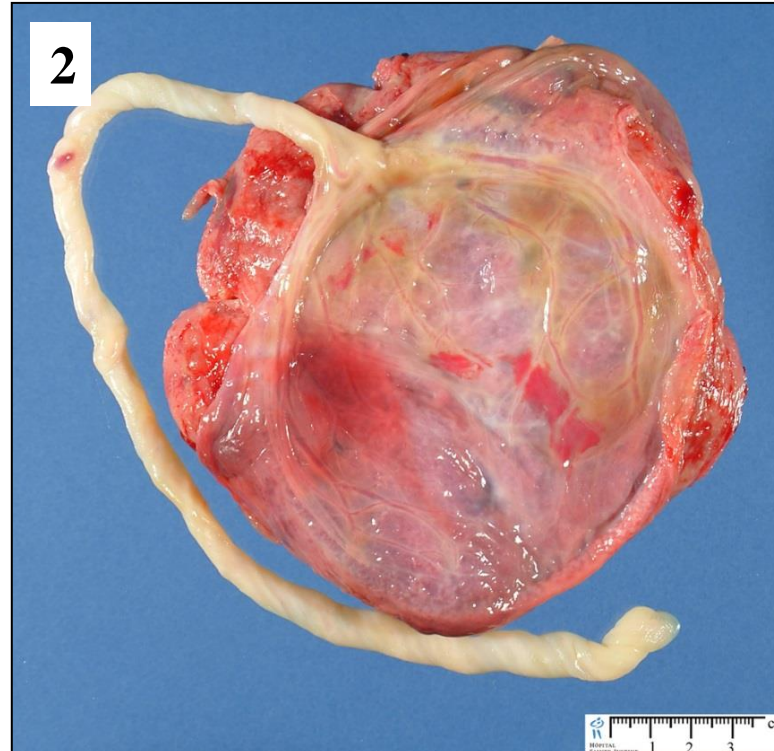

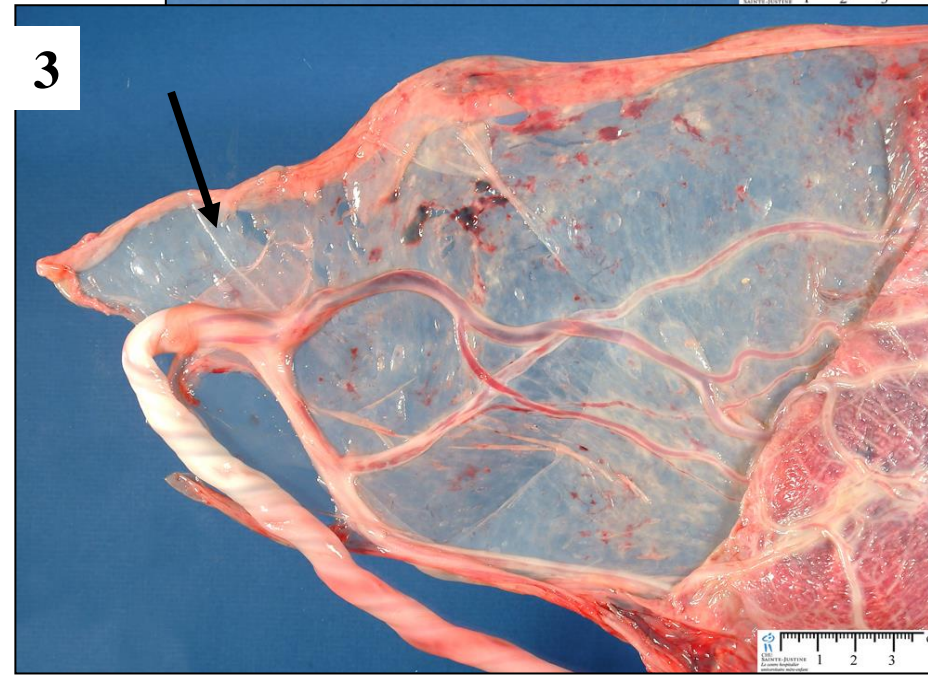
1

2

3

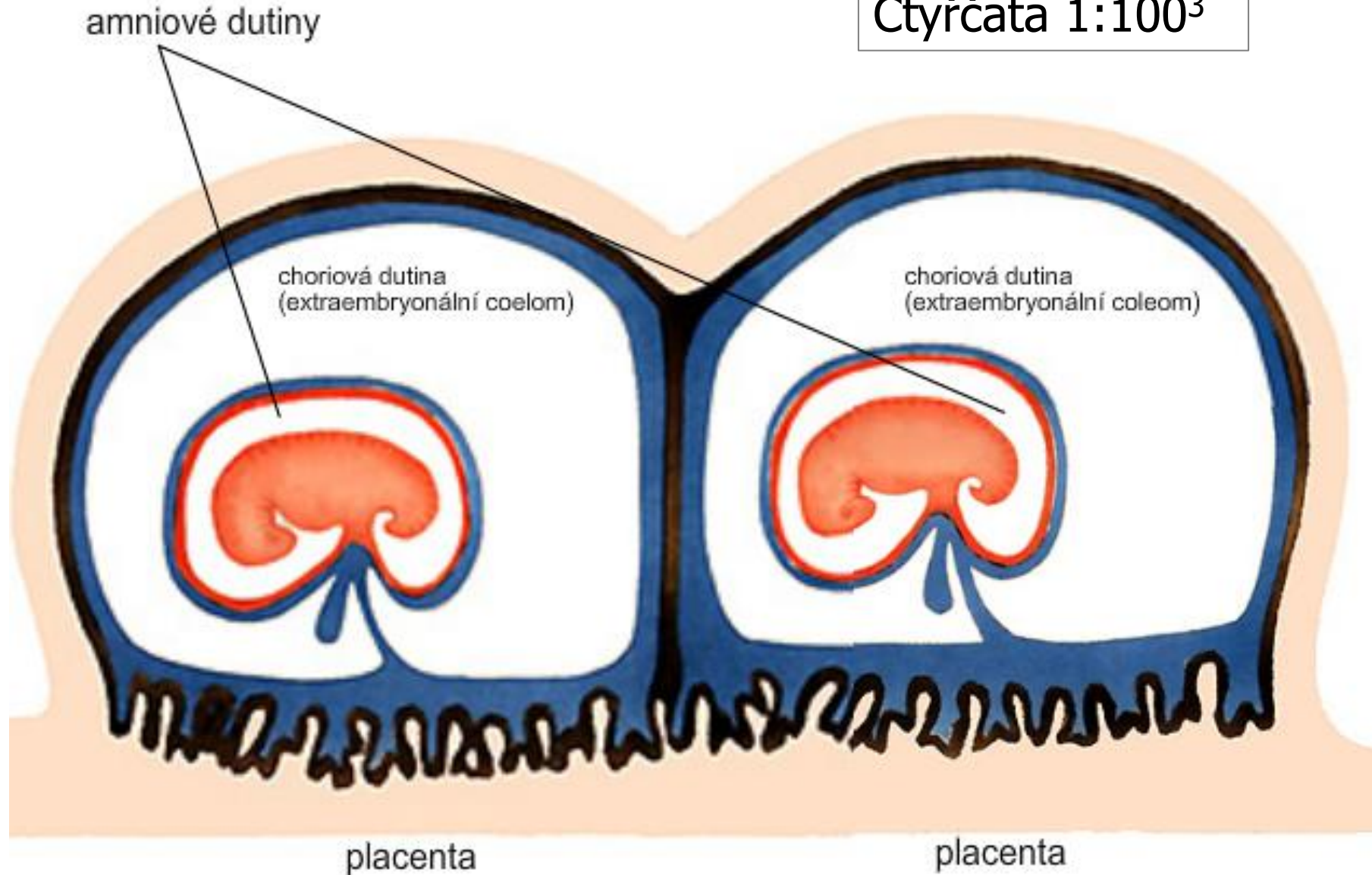

Úpon pupečníku k placentě

- 1 – insertio centralis
- 2 – insertio marginalis
- 3 – insertio velamentosa
(úpon k *chorion laeve*)

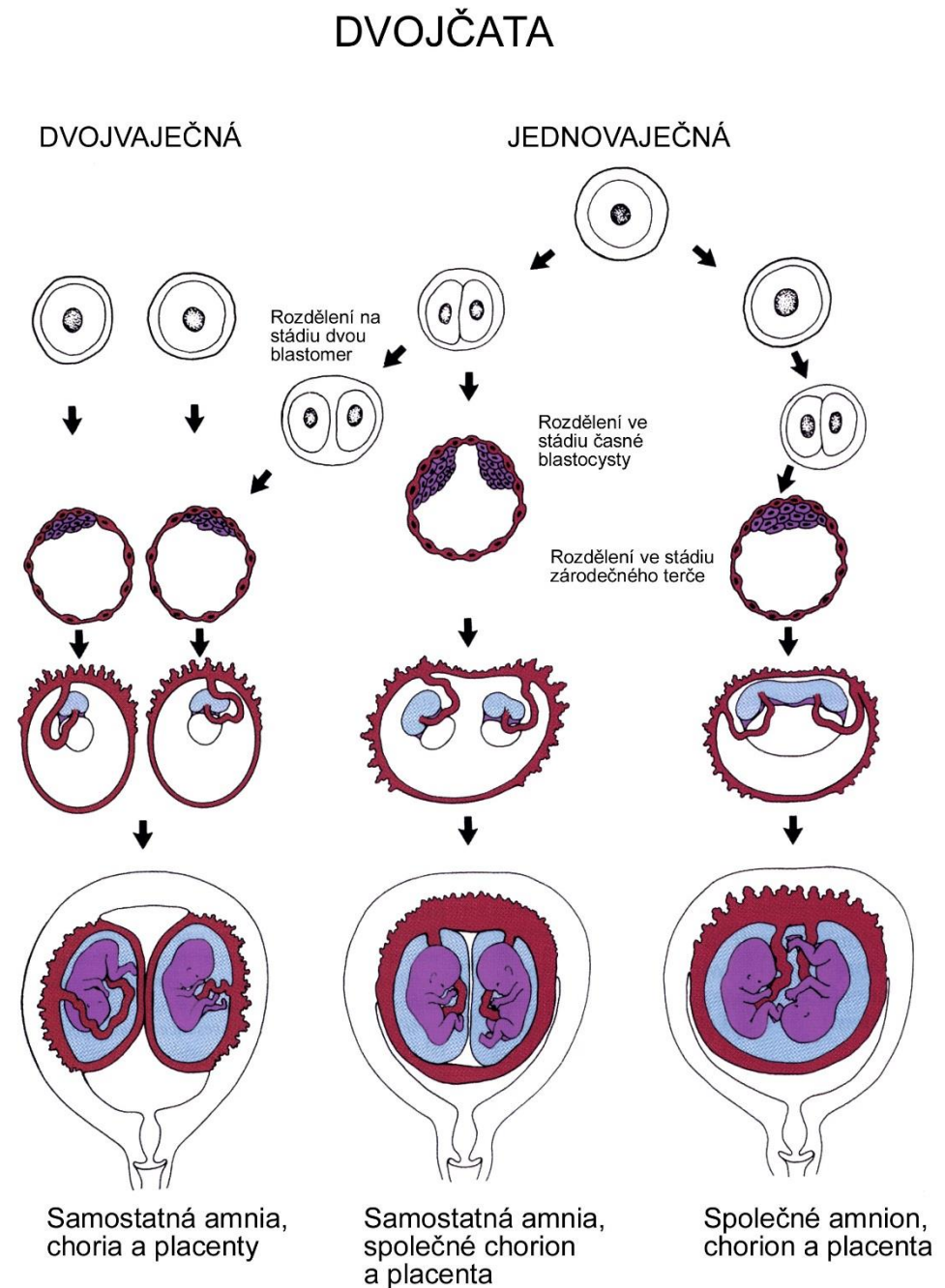
Vícečetná těhotenství

Dvojčata 1:100
Trojčata 1:100²
Čtyřčata 1:100³

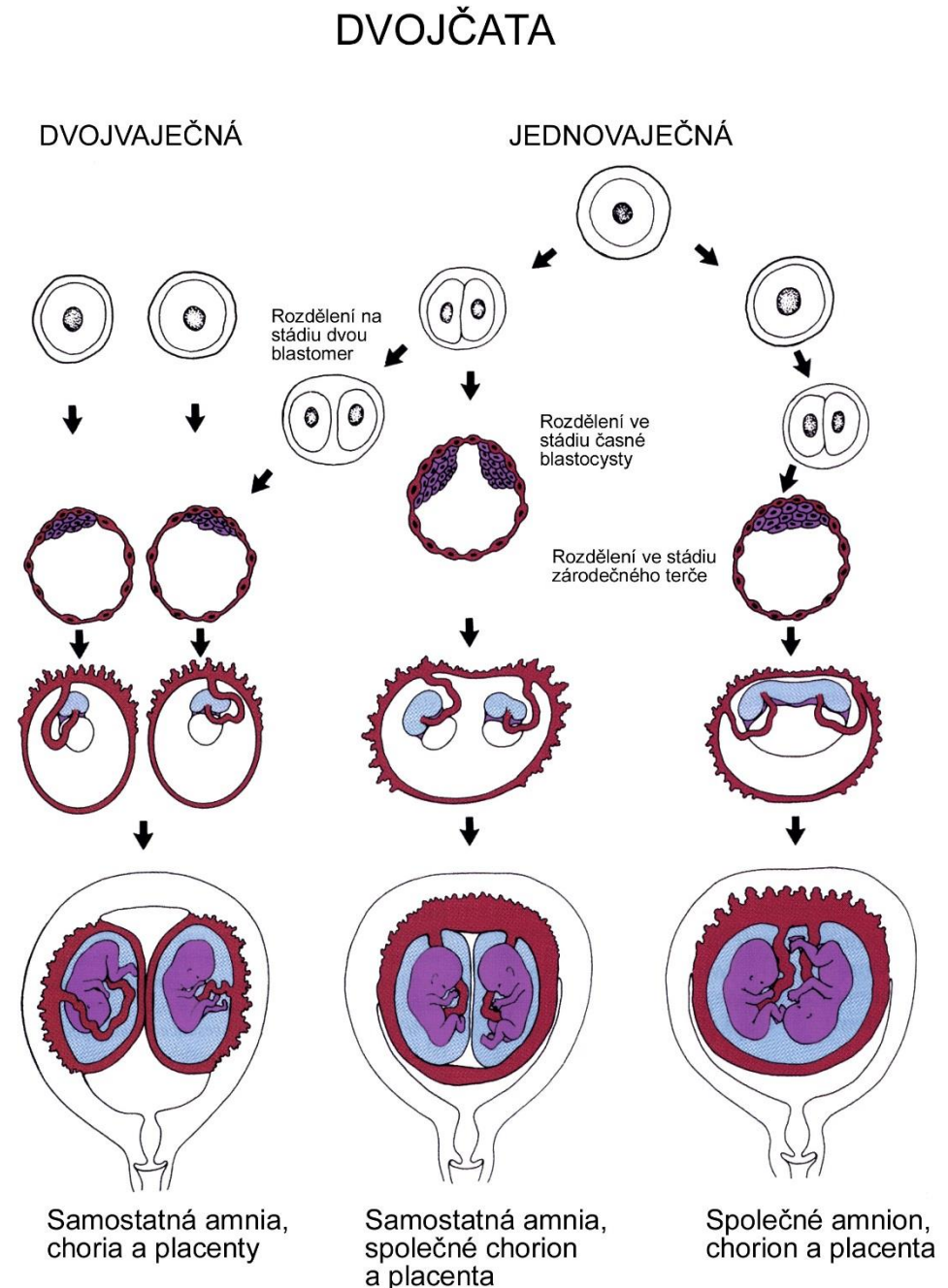
DVOUVAJEČNÁ DVOJČATA (DIZYGOTICKÁ)

- dva oocyty jsou oplodněny dvěma spermii
- každý zárodek se vyvíjí samostatně (má vlastní amnion, chorion i placentu)
- mohou být různého pohlaví
- podobnost jako u sourozenců různého stáří

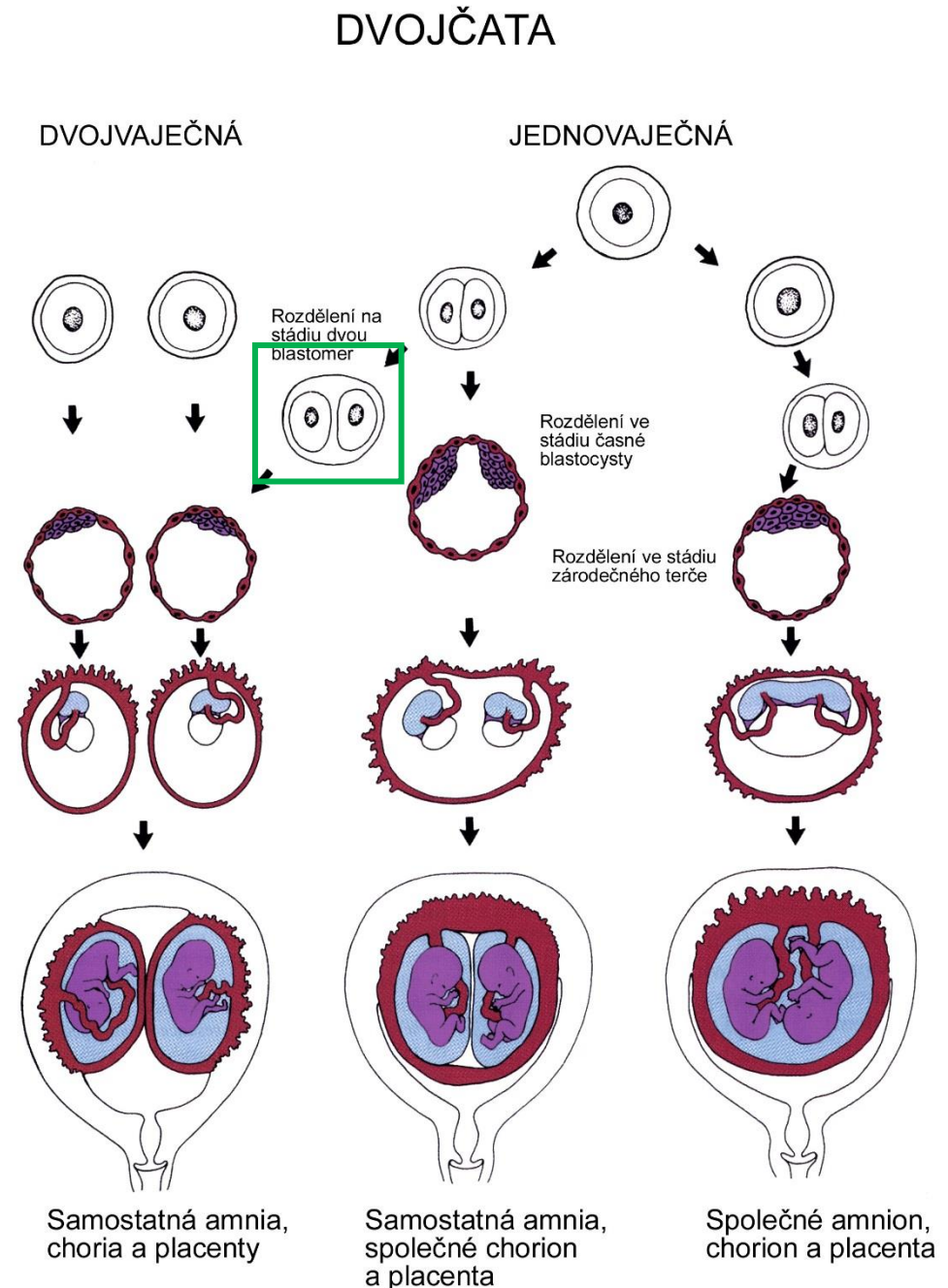
JEDNOVAJEČNÁ DVOJČATA (MONOZYGOTICKÁ)

- jeden oocyt je oplodněn jednou spermii
- k rozdělení dojde až během dalšího vývoje
- uspořádání plodových obalů dle období, kdy se zárodek rozdělí ve dva
- **vždy stejného pohlaví a geneticky identická**

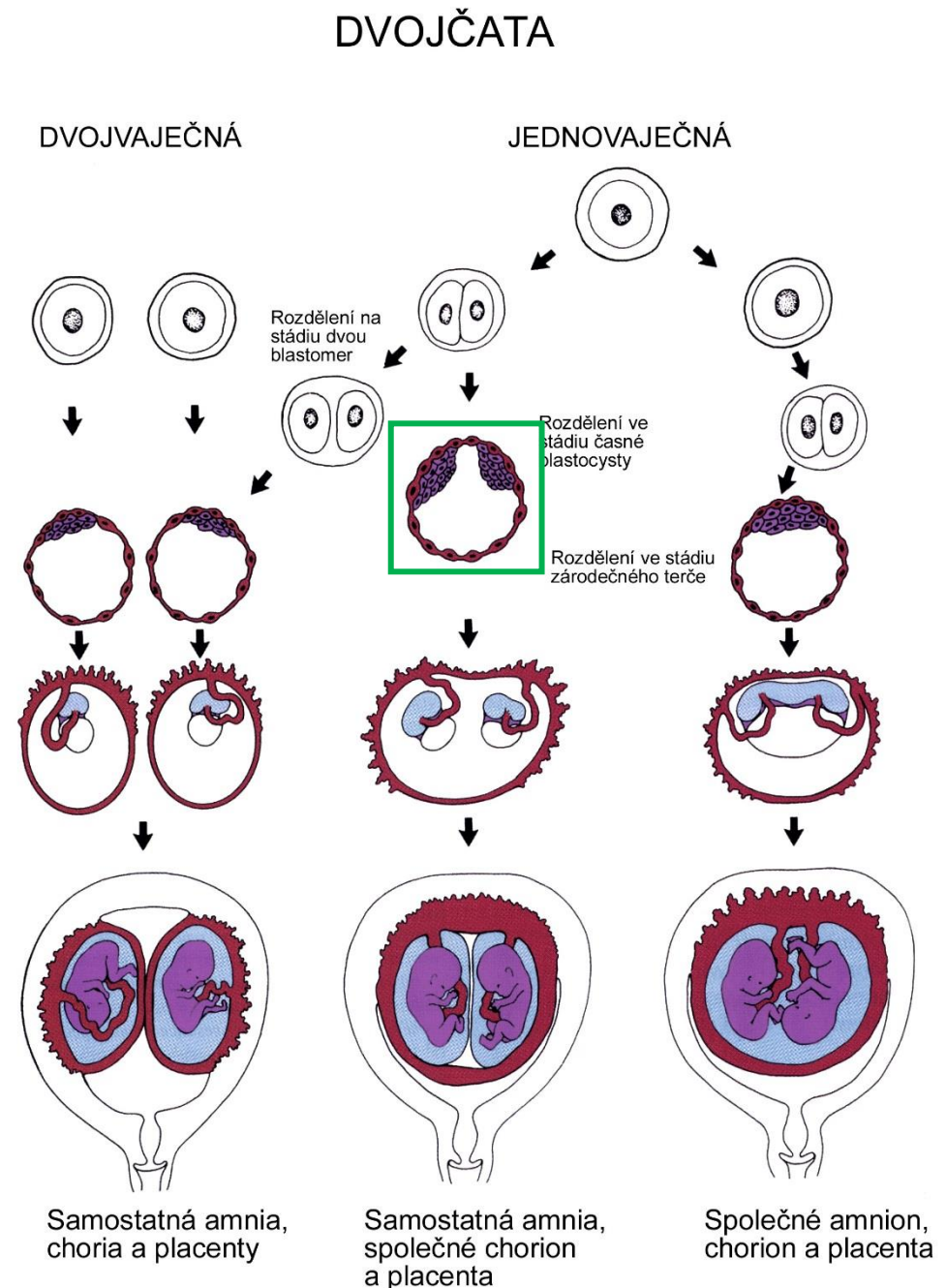
JEDNOVAJEČNÁ na stadiu dvou blastomer

- každá z blastomer dá vznik jednomu embryu
- vznikají 2 blastocysty
- samostatně se implantují
- obaly jako dizygotická dvojčata: samostatné amnion i chorion (diamniotická, dichoriální) a každý má vlastní placentu

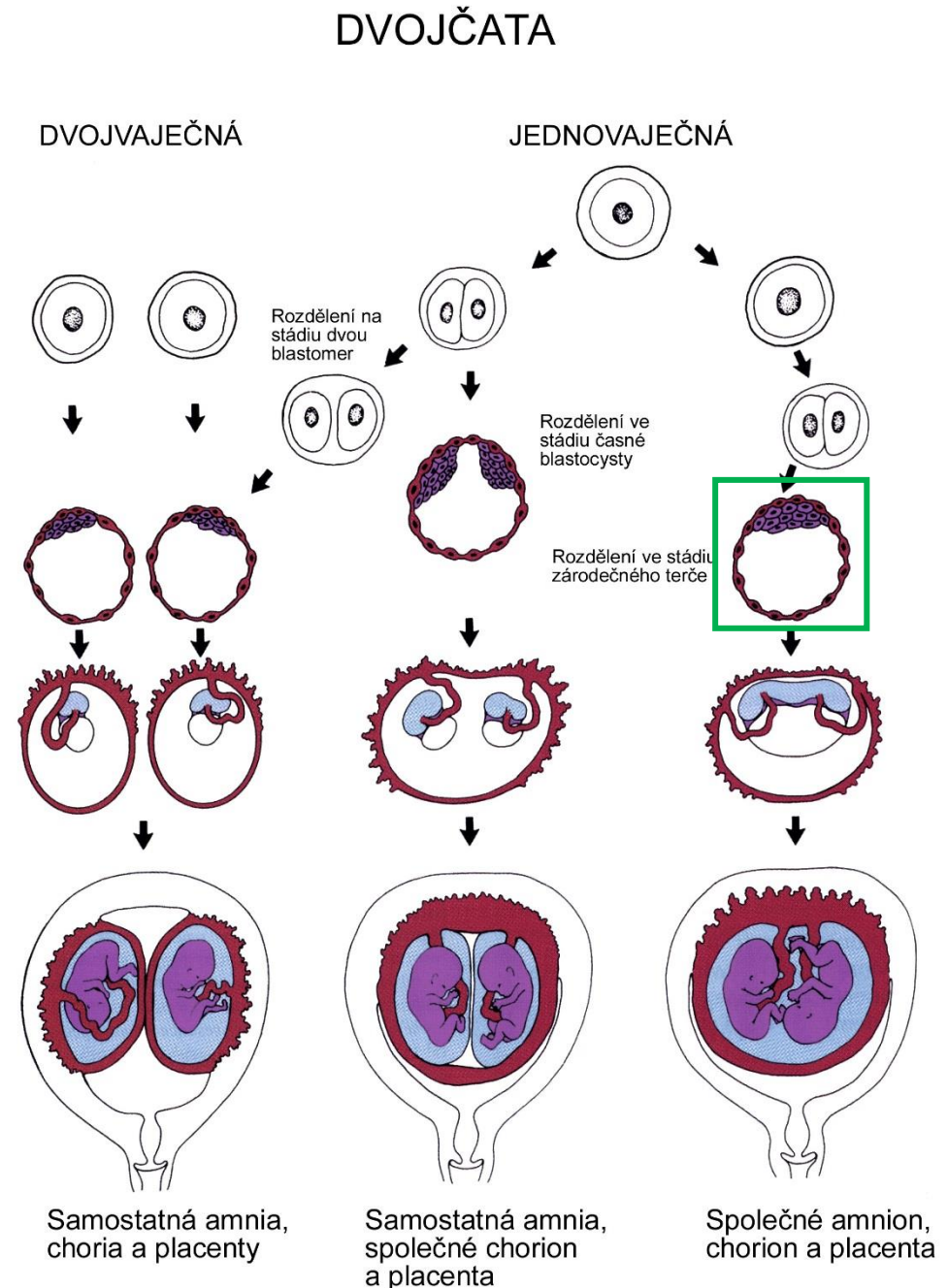
JEDNOVAJEČNÁ na stadiu blastocysty

- rozdělením embryoblastu do 2 shluků před vytvořením zárodečného terčíku, trofoblast se nerozdělí a zůstává společný
- obaly: samostatné amnion (diamniotická), společné chorion (monochoriální) a placenta
- nejčastější (65 %)

JEDNOVAJEČNÁ rozdělením bilaminárního terčiku

- založením dvou primitivních proužků
- embrya mají vše společné – amnion, chorion i placentu (monochoriální, monoamniotická)
- v případě neúplného oddělení vznikají srostlá dvojčata („siamská“)
- jen 1 %

Délka těhotenství

Výpočet termínu porodu: **první den poslední menstruace + 9 měsíců +7 dnů**

Haaseho pravidlo

Určení stáří plodu podle jeho temenopatní délky [stáří v lunárních měsících (l.m.)], užíváno ve forenzní patologii.

- 3. l.m. 3^2 (2. mocnina l.m.) = 9 cm
- 4. 4^2 = 16 cm
- 5. 5^2 = 25 cm

- 6. 6×5 (l.m. x 5) = 30 cm
- 7. = 35 cm
- 8. = 40 cm
- 9. = 45 cm
- 10. = 50 cm

1. měsíc – 6 - 7 mm

2. měsíc – 2.5 cm

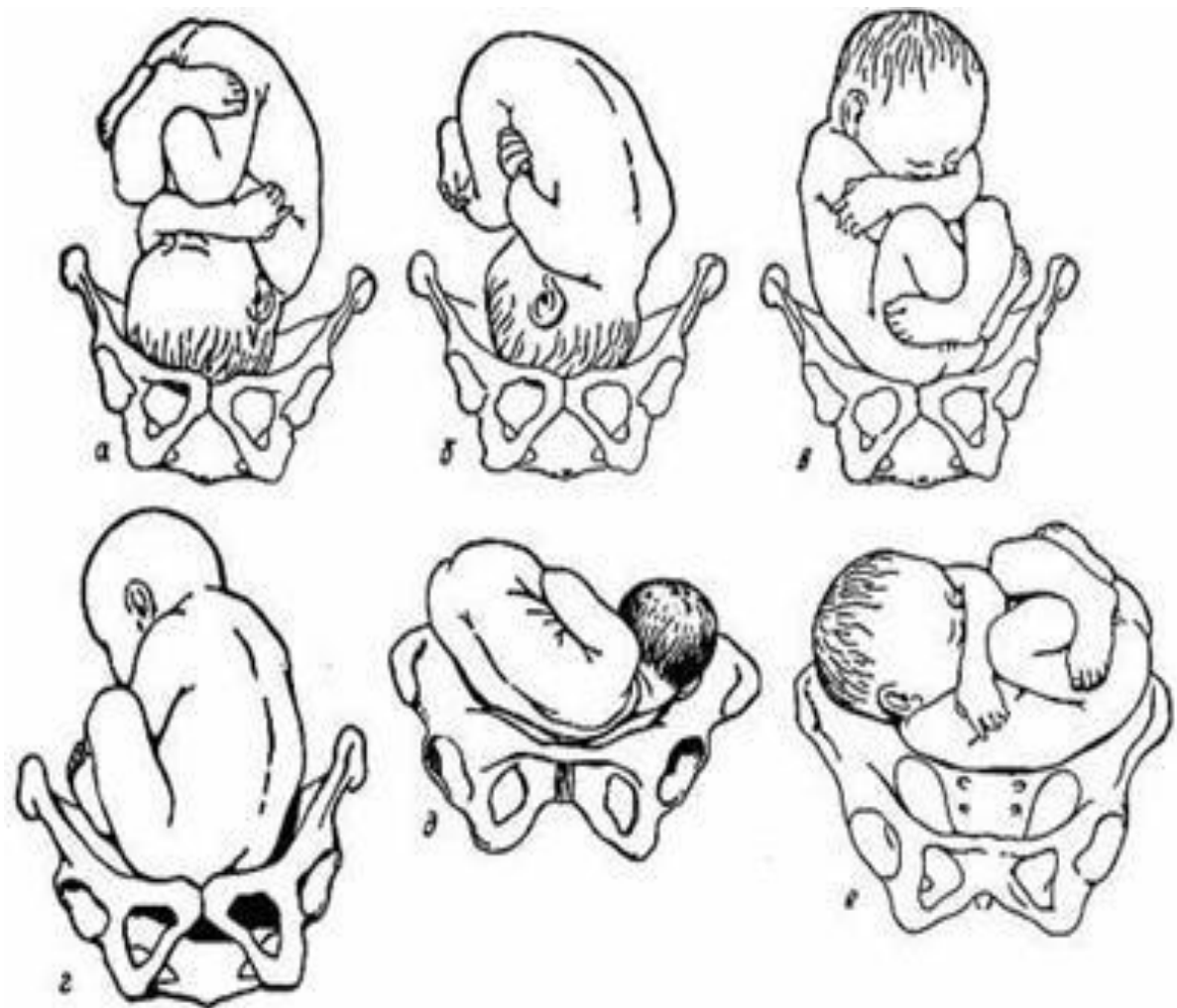
Uložení plodu v děloze

- Během prenatálního vývoje je plod uložen ve vaku plodových blan vyplněném amniovou tekutinou, která plodu umožňuje zpočátku relativně volný pohyb v děložní dutině.
- S růstem tuto možnost plod ztrácí a s blížícím se termínem porodu (v posledním trimestru) zaujme v děložní dutině definitivní polohu, postavení, naléhání a držení:
  - ✓ poloha = *situs*
  - ✓ postavení = *positio*
  - ✓ naléhání = *praesentatio*
  - ✓ držení = *habitus*

Poloha plodu (situs)

vztah: podélné osy těla plodu k podélné ose corpus uteri

- **podélná** (osy rovnoběžné)
- 99 %, hlavičkou (kaudálně)
nebo koncem pánevním
- **příčná** (osy kolmé) – 1 %
- **šikmá** - nestálá,
přejde v polohu podélnou
nebo příčnou

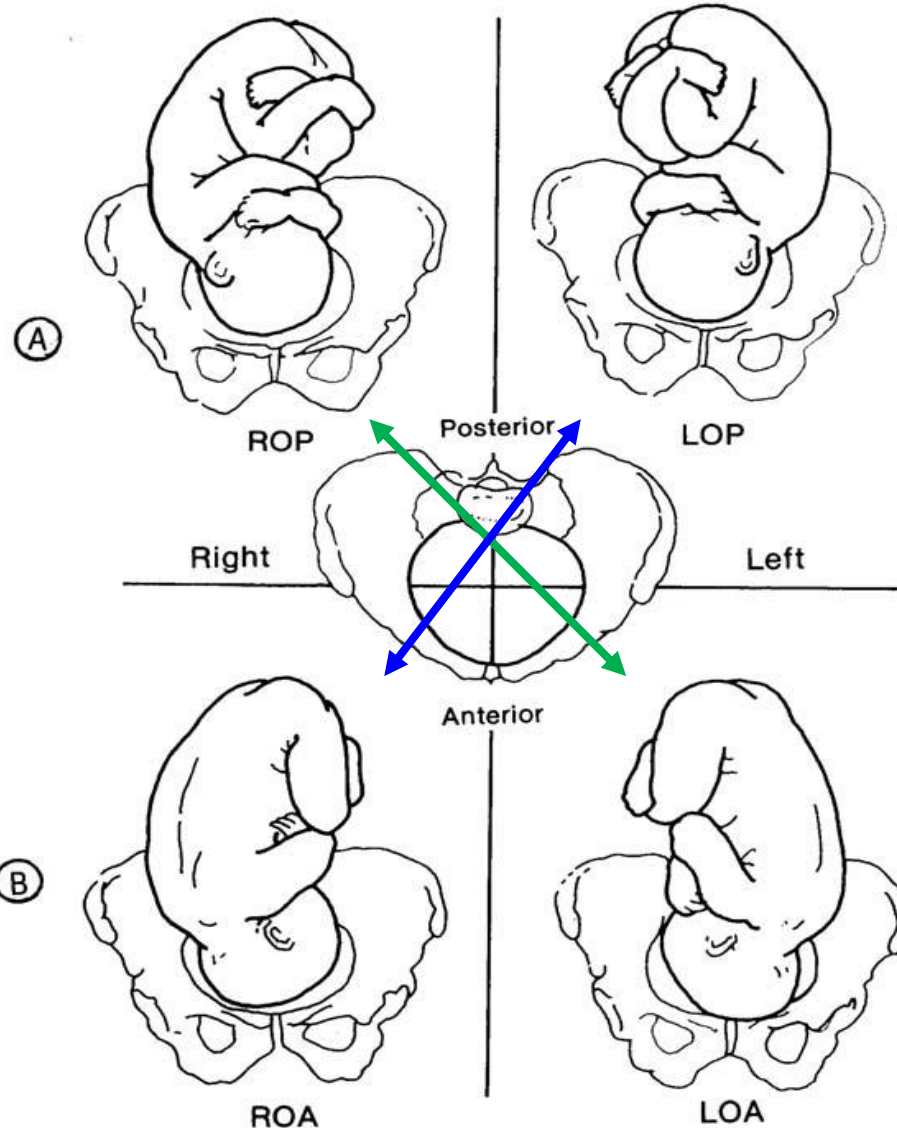

Postavení plodu (positio)

vztah hřbetu (hlavičky) plodu ke hraně děložní

Druhé obyčejné
záda vpravo vzadu

První méně obyčejné
záda vlevo vzadu

Druhé méně obyčejné
záda vpravo vpředu

První obyčejné
záda vlevo vpředu

při sinistroverzi
a sinistrotorzi

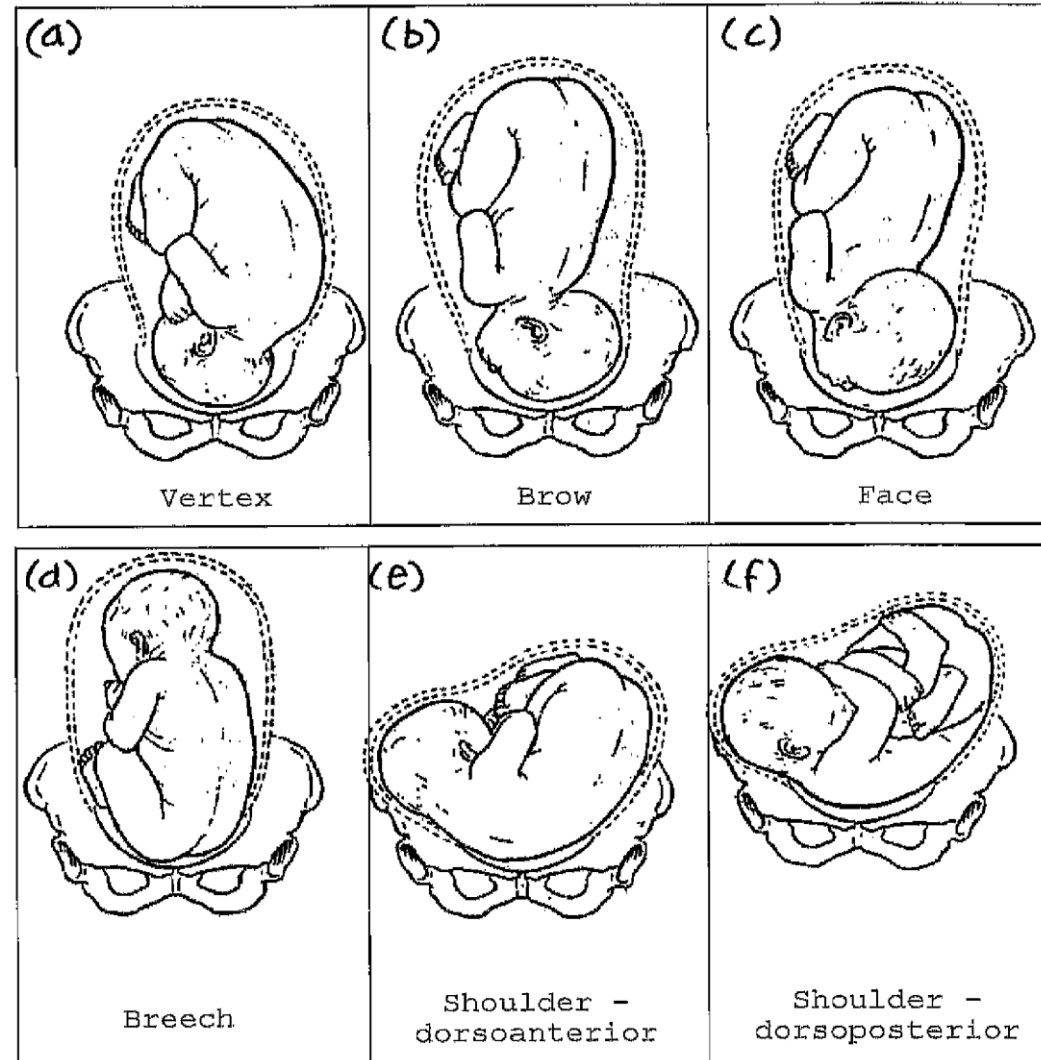
při dextroverzi
a dextrotorzi

Naléhání plodu (praesentatio)

vztah: část těla plodu - aditus pelvis

The Five Fetal Presentations

- záhlavím (nejčastěji)
- temenem, čelem nebo obličejem (1%)
- zadečkem a chodidly (při poloze podélné koncem pánevním)
- trupem, ramenem (při poloze příčné)

Držení plodu (habitus)

vztah částí plodu k sobě navzájem

- **pravidelné** = hlavička a končetiny jsou flektované, horní končetiny jsou zkříženy na hrudníku, dolní končetiny jsou flektovány a přitištěny k břichu, plod zaujímá co nejmenší objem
- **nepravidelné** = každé jiné

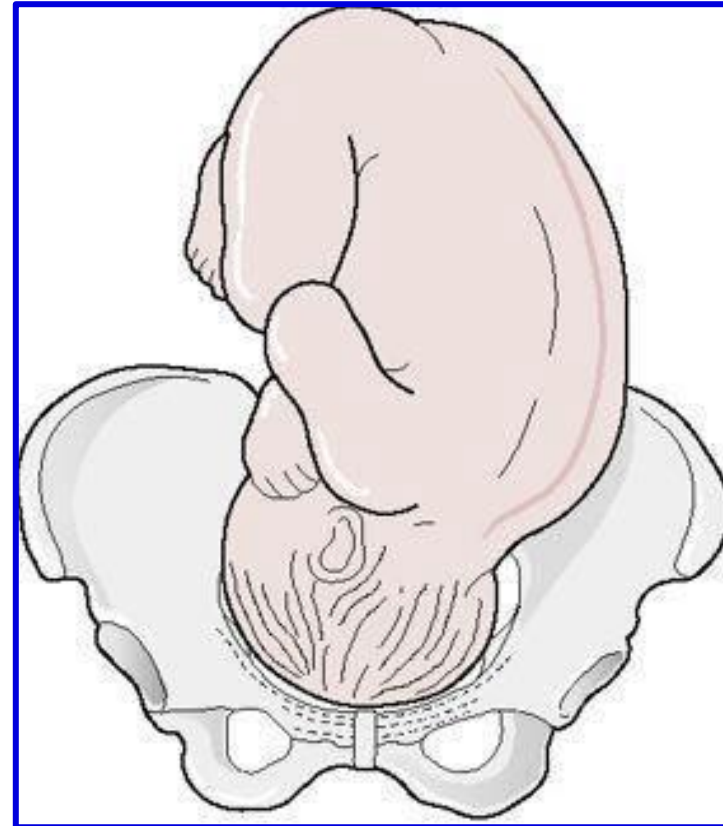
Fyziologické uložení plodu v děloze

**POLOHA PODÉLNÁ
HLAVIČKOU**

POSTAVENÍ PRVNÍ OBYČEJNÉ

NALÉHÁNÍ ZÁHLAVÍM

DRŽENÍ PRAVIDELNÉ

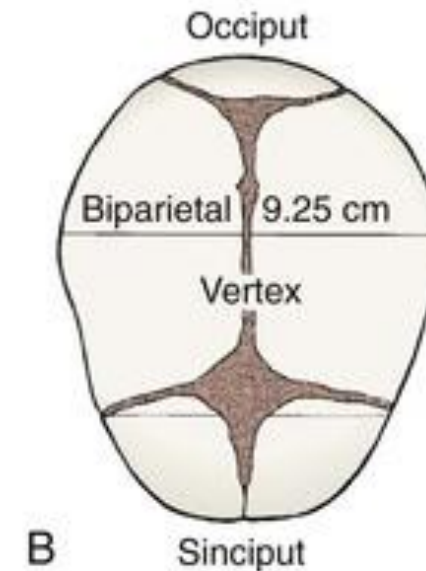
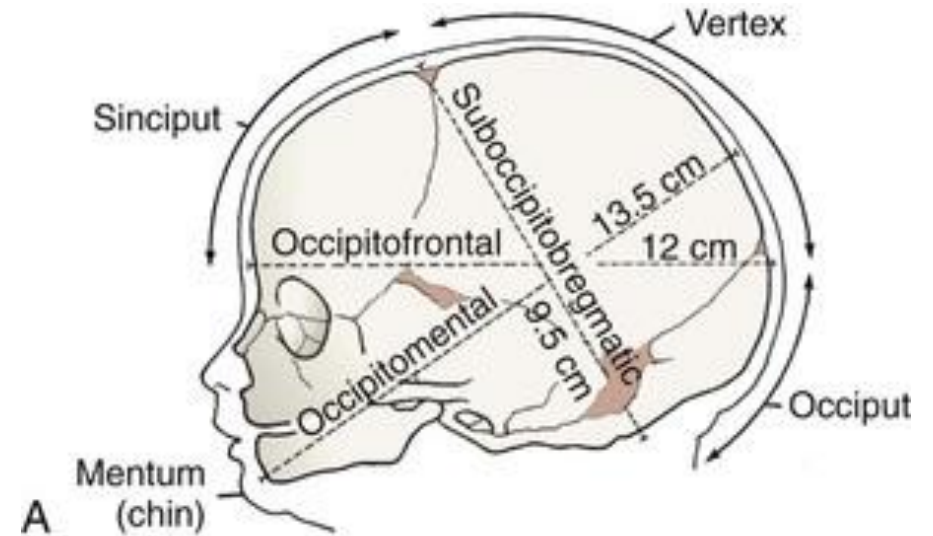
Znaky zralého plodu

hlavní

- délka (50-51 cm)
- váha (3000-3500 g)
- rozměry hlavičky jsou v normě
- ♂ varlata jsou sestouplá v šourku,
♀ labia majora překrývají labia minora

pomocné

- plod je eutrofický, je vytvořen podkožní tuk
- kůže - lanugo jen ve zbytcích na ramenou a zádech
- řasy a obočí vytvořeny, vlasy několik centimetrů, nehty přesahují okraje prstů
- lebeční kosti tvrdé, velká a malá fontanela jsou hmatné, ale navzájem oddělené
- novorozenec křičí a pohybuje se

Donošenost a zralost plodu

- **Donošenost** – vztahuje se k délce těhotenství (menstruační stáří):
    - nedonošený (do 37 týdnů)
    - donošený (38 – 40 týdnů)
    - přenošený (déle než 42 týdnů)
  - **Zralost** – vztahuje se ke stupni vývoje plodu:
    - zralý
    - nezralý
-
- **Trofika** - dle stavu výživy
    - hypotrofický
    - eutrofický (váha 3 400 - 3 500 g, délka 50 - 51 cm)
    - hypertrofický

OBEČNÁ EMBRYOLOGIE 2

- Sada embryologických schemat II
- Cytologický a embryologický atlas – str. 76 – 81

- Diskuse
- 3 embryologická schemata podle instrukcí učitele